

STYRESAK

GÅR TIL: Styremedlemmer
FØRETAK: Helse Vest RHF
DATO: 13.11.2023
SAKSHANDSAMAR: Jan Erik Lorentzen
SAKA GJELD: **Innspel til statsbudsjett for 2025**
ARKIVSAK: 2023/518-6
STYRESAK: **127/23**

STYREMØTE: **06.12.2023**

.....

Saka er felles for alle fire helseregionar og er difor ikkje på nynorsk

FORSLAG TIL VEDTAK

1. Styret slutter seg til de foreliggende vurderinger av aktivitetsforutsetninger for somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling som innspill til statsbudsjett for 2025.
2. Styret ber videre om at følgende forhold vurderes nærmere i forbindelse med statsbudsjett for 2025.
 - Budsjettforutsetning om at vekst kan håndteres innenfor 80 prosent marginalkostnad
 - Utfordringer i tilgang på personell
 - Endring av renteberegningsregimet ved langsiktige lån
 - Underfinansiert kostnadsvekst
 - Finansiering av pensjonspremie
 - Kostnader knyttet til beredskapsarbeid for å sikre totalforsvar
 - Dømt til behandling
 - Etablering av nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr
 - Driftsfinansiering protosenter

1. Hva saken gjelder

I vedlegg 1 til foretaksprotokoll av 17. januar 2023 er det forutsatt at de regionale helseforetakene gir innspill til statsbudsjett for 2025 innen 1. desember 2023.

De fire regionale helseforetakene har i fellesskap vurdert aktivitetsbehovet for 2025 innen somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusmiddelbehandling (TSB). I tillegg omhandler innspillet fra de regionale helseforetakene noen overordnede tema av betydning for statsbudsjettet for 2025.

Det fremmes likelydende styresaker for de fire regionale helseforetakenes styrer.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

De regionale helseforetakenes innspill til statsbudsjett består av tre deler:

1. Overordnede forhold av betydning som bør tas hensyn til i arbeidet med statsbudsjettet.
2. Anslått behov for aktivitetsvekst
 - Demografisk betinget
 - Behov for aktivitetsvekst som følge av befolkningsendring (befolkningsvekst og endret alderssammensetning)
 - Vekstbehov utover demografisk betinget vekst, som f.eks.
 - Ny teknologi, ny diagnostikk, nye behandlingsmetoder og endret indikasjon for behandling
 - Styrking av tilbud
 - Kapasitetsutvidelse for å redusere ventetider og fristbrudd
3. Eventuelle regionspesifikke innspill

Overordnede forhold av betydning som bør tas hensyn til i arbeidet med statsbudsjettet

I tillegg til innspill om aktivitetsbehov, gir de regionale helseforetakene innspill på overordnede forhold som bør tas hensyn til i arbeidet med statsbudsjettet.

De regionale helseforetakene vil særlig trekke frem at budsjettforutsetningen om at vekst kan håndteres innenfor 80 prosent marginalkostnad ikke er bærekraftig over tid. Ordningen har eksistert siden 2008, men den akkumulerte effekten siden 2019 er 3,44 mrd. kroner. Innspill til overordnede forhold som bør hensyntas er nærmere beskrevet i det vedlagte notatet, og omfatter:

- Budsjettforutsetning om at vekst kan håndteres innenfor 80 prosent marginalkostnad
- Utfordringer i tilgang på personell
- Endring av renteberegningsregimet ved langsiktige lån
- Underfinansiert kostnadsvekst
- Finansiering av pensjonspremie
- Kostnader knyttet til beredskapsarbeid for å sikre totalforsvar
- Dømta til behandling
- Etablering av nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr

- Driftsfinansiering protosenter

Anslått behov for aktivitetsvekst

Aktivitetsbehovet påvirkes av befolkningsveksten, at befolkningen blir eldre og at antall pasienter med flere samtidige sykdommer øker. I tillegg påvirkes behovet av ny og kostnadskrevende diagnostikk og behandlingsmetoder, ny teknologi, nye legemidler, et ønske om kortere ventetid og av andre helsepolitiske prioriteringer.

Framskrivningene av aktivitetsbehov er gjennomført på aggregert nivå og tar utgangspunkt i nasjonale tall.

Det er for psykisk helsevern og TSB beregnet et behov for aktivitetsvekst fra 2024 til 2025 på 1,5 prosent. Dette anslaget er gjort ved bruk av den nye framskrivningsmodellen for psykisk helsevern og TSB. Det vurderes et behov på 0,4 prosent utover det demografiske behovet for å legge til rette for å redusere antall ventende og ventetider.

Videre er det for somatiske tjenester beregnet et behov for aktivitetsvekst fra 2024 til 2025 på 1,5 prosent, målt i DRG-poeng. Dette inkluderer kun demografisk betinget behovsvekst. Det vurderes et behov på 0,7 prosent utover det demografiske behovet for å legge til rette for å redusere antall ventende og ventetider.

3. Administrerende direktørs anbefaling

Når det skal gis innspill til statsbudsjettet for 2025, er det meningsfylt å gjøre vurderinger og analyser på et overordnet nivå, og felles for de fire regionale helseforetakene.

Helseforetakene har siden etableringen hatt krav til å finansiere aktivitetsvekst med 80 marginal finansiering. Over tid er dette ikke bærekraftig. Som innspill til statsbudsjett for 2025 anbefaler administrerende direktør at styret særlig peker på de overordnede forholdene som er omtalt i saken.

Administrerende direktør anbefaler videre at styret slutter seg til den foreliggende vurderingen av aktivitetsforutsetninger for somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling som innspill til statsbudsjettet for 2025.

Trykte vedlegg:

- Felles utkast notat *Innspill statsbudsjett 2025*